

Fjármála- og efnahagsráðuneytið
Arnarhvoli við Lindargötu
101 Reykjavík
postur@fjr.is

Reykjavík 10. nóvember 2020

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum um skatta og gjöld (tryggingagjald, tekjuskattur, vörugjald, bifreiðagjald, skipagjald o.fl.), már 231/2020.

Vísað er til tilkynningar í samráðsgátt stjórnvalda frá 29. október sl. þar sem óskað er eftir umsögnum um frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum um skatta og gjöld.

Samtök ferðaþjónustunnar – SAF hafa farið yfir frumvarpið sem tekur fyrir ýmsar breytingar á skattalögum, m.a. tryggingagjaldi, tekjuskatti, vörugjaldi og bifreiðagjaldi.

Tímabundin niðurfelling vörugjalda af húsbílum

Samtökin fagna þeirri tillögu sem fram kemur í ofangreindu frumvarpi um að bráðabirgðaákvæði XVIII í lögum um vörugjald nr. 29/1993, verði framlengt til 31.12.2021. Þó leggja samtökin áherslu á mikilvægi þess að unnið verði að varanlegri lausn á vörugjöldum húsbíla fyrir lok árs 2021 eins og fram kemur í nefndaráliti með lögum 33/2020, þar sem bráðabirgðaákvæðið var samþykkt.

Tímabundin lækkun vörugjalds á bílaleigubílum er hvati til orkuskipta

Samtök ferðaþjónustunnar vilja koma á framfæri eftirfarandi tillögu að tímabundinni lausn til að koma til móts við þær þrengingar sem ökutækjaleigur standa nú frammi fyrir vegna Covid-19 faraldursins og gera þarf ráð fyrir í ríkisfjármálaáætlun og fjárlögum fyrir árið 2021:

Til að bregðast við stöðunni og stuðla að því að ökutækjaleigur geti keypt umhverfisvænni og öruggari bílaleigubíla ásamt því að hvetja til orkuskipta verður hér reifuð tillaga að tímabundinni lausn vegna árána 2021, 2022 og 2023. Í stuttu máli felst hún í að nýju ákvæði til bráðabirgða verði bætt við lög um vörugjöld af ökutækjum, eldsneyti o.fl., nr. 29/1993, sem gæti verið á þessa leið:

- *Þrátt fyrir ákvæði 3. tölul. 1. mgr. 3. gr. skal á árunum 2021, lækka skráða losun ökutækja sem skráðar verða í notkunarflokkinn ökutækjaleiga um 30% en þó að hámarki þannig að mismunur á nýju vörugjaldi og þess upphaflega verði 500.000. Ákvæði þetta gildir aðeins fyrir ökutækjaleigur sem skráðar eru fyrir 1.4.2020. Hafi ökutækjaleiga á árinu 2021 keypt vistvæna bíla (Rafmagns/PHEV) að lágmarki 10% af heildarkaupum sínum þá framlengist bráðabirgðaákvæði þetta fyrir árið 2022. Hafi ökutækjaleiga á árinu 2022 keypt vistvæna bíla (Rafmagns/PHEV) að lágmarki 20% af heildarkaupum sínum þá framlengist bráðabirgðaákvæði þetta fyrir árið 2023*

Til að koma í veg fyrir misnotkun á niðurfellingu er lagt til að lækkun vörugjalda verði aðeins heimil ökutækjaleigum sem voru skráðar með leyfi hjá Samgöngustofu 1.4.2020 og hafa þannig orðið fyrir miklum neikvæðum áhrifum vegna Covid-19.

Í tillögunni er lögð til tímabundin 30% lækkun losunargilda bifreiða. Í því skyni að tryggja að áhrif lækkunarinnar verði ekki óþarflega víðtæk er þó lagt til að lækkun á vörugjaldi geti ekki orðið meiri en 500.000 kr. m.v. 10 mánaða binditíma. Þá leggja samtökin til að framlenging niðurfellingar hjá hverri ökutækjaleigu fyrir árin 2022 og 2023 tengist því að markmið náist um 10% nýskráningar vistvænna ökutækja Viðkomandi ökutækjaleigu 2021 og 20% árið 2022

SAF hafa lengi bent á að bílaleigubíllin er afar mikilvægt atvinnutæki til að dreifa ferðamönnum um landið. Mikilvægt er í því samhengi að ökutækjaleigur geti á hverjum tíma boðið upp á vistvænar og öruggar bifreiðar sem mæta nútímakröfum ferðamanna um öryggi og gæði.

Rúm 60% ferðamanna leigja bílaleigubíl. Reikna má með að ferðahegðun í framtíðinni muni auka eftirspurn eftir bílaleigubílum enn frekar og ökutæki þurfa því að vera tiltæk til að mæta þeirri eftirspurn.

Ökutækjaleigur hafa á undanförunum árum lækkað meðalkolefnislosun umfram almenna markaðinn og taka þannig virkan þátt í að ná losunarmarkmiðum Íslands. Meðallosun bílaleigubíla hefur þannig verið 17-23% lægri en meðallosun fólksbíla almennt síðustu 3 ár.

Vegna áhrifa af Covid hægir mjög á endurnýjun bifreiða og þar með áætlun stjórnvalda um lægri losun og orkuskipti í samgöngum, sem er kappsmál bílaleigna í SAF.

Hér á eftir eru nokkrar staðreyndir um starfsumhverfi ökutækjaleiga og skatttekjur:

- Tekjur ríkissjóðs af virðisaukaskatti, tekjuskatti, tryggingagjaldi, vörugjaldi og leyfisgjaldi hjá ökutækjaleigum árin 2015-2018 voru samtals **14.433.000.000 kr.** Þá eru ótaldar aðrar tekjur ríkisins af ökutækjaleigum, beinar og óbeinar
- Nýskráning bílaleigubifreiða hefur dregist saman um 59,2% árið 2020 vegna Covid-19 faraldursins þrátt fyrir mikla endurnýjunarþörf
- Eftir að vörugjaldaniðurfelling var afnumin árið 2019 drógust kaup á bílaleigubílum saman um 35%
- Hlutfall vistvænna ökutækja af nýskráningum bílaleigubíla árið 2019 var 3,66%
- Nýskráning almennra ökutækja hefur einnig dregist saman eða um 6,1% vegna Covid-19 faraldursins
- Bílaleigur hafa verið að selja nýrri bíla og hækka þannig meðal kolefnislosunargildin
- Þegar eftirspurn eykst þurfa ökutækjaleigur að kaupa ný ökutæki, þá stendur valið á milli ódýrra og illa útbúinna bifreiða eða verðmeiri, vel búinna og öruggra bifreiða
- Nýrri bifreiðar eru almennt umhverfisvænni og öruggari en eldri bifreiðar
- Lánastofnanir fara fram á aukið eiginfé í nýjum bílum vegna óvissuástands í greininni.
- Eiginfjárstaða bílaeigufyrirtækja er ekki há og var að meðaltali um 7% árið 2018. Sú staða versnaði 2019 og eftir árið 2020 má gera ráð fyrir að eigið fé verði uppurið
- Ökutækjaleigur munu ekki hafa fjárhagslegt svigrúm til að endurnýja eða að fjölga ökutækjum nema að til komi hvatar
- Ökutækjaleigur vilja almennt bjóða upp á umhverfisvæn og örugg ökutæki, og eru þau að jafnaði um 20 mánuði í umsjá ökutækjaleigur áður en ökutækið fer á eftirmarkað

- Almennitur er með ökutæki í sinni eigu eða til umráða að jafnaði í 50 mánuði áður en ökutæki fer á eftirmarkað
- Ökutækjaleigur hafa að jafnaði fjárfest í bifreiðaflota fyrir um 10-15 milljarða árlega. Það jafnast á við kaup á 2-3 fullbúnum togurum
- Samkvæmt útreikningum sem SAF hafa gert má ætla að um 20 bílaleigubílar skapi 1 starf og má þannig leiða líkum að því að 5.000 ný virk ökutæki skapi um 250 ný störf.
- Ætla má að 250 ný störf skapi tæplega 600 milljóna króna skatttekjur
- **Skráðum bílaleigubílum fækkaði um 9.300 eða 37% á milli ára í júlí sem jafngildir um 465 töpuðum störfum**

Þar sem ekki er um bein fjárútlát að ræða má ætla að áhrif aðgerðarinnar sem lögð er til geti verið jákvæð fyrir ríkissjóð með tilliti til innheimtra vörugjalda og afleiddra skatttekna, ásamt því að stuðla að orkuskiptum, fjölga störfum í bílaleigu og bílgreininni og styrkja innviði ferðaþjónustu á Íslandi. Að auki bætast við tekjur ríkissjóðs aðrar afleiddar skatttekjur af akstri og rekstri bifreiða

Hvatarnir sem lagðir eru til eru afar mikilvægir með tilliti til gæða og öryggis ásamt sköpun starfa í kjölfar Covid, en ekki síður með tilliti til orkuskipta þar sem tillagan felur í sér metnaðarfull en raunhæf markmið í orkuskiptum ökutækjaleiga. Gera má ráð fyrir að með samþykkt tillögunnar verði um helmingur nýskráðra bílaleigubifreiða vistvænar 2025-2026, sem stuðlar að því að ná markmiðum ríkisfjármálaáætlunar um 20% vistvænar bílaleigubifreiðar árið 2025. Þar sem vistvæn ökutæki eru mun dýrari en hefðbundin ökutæki og engir hvatar verða til staðar er líklegt að innan við fjórðungur nýskráðra bílaleigubifreiða verði vistvænar árið 2025 sem mun hægja gríðarlega á orkuskiptum.

Árið 2030 þurfum við Íslendingar að mæta markmiðum Parísarsamkomulagsins um losun gróðurhúsalofttegunda. Samkomulagið felur m.a. í sér að tekið sé á loftslagsvandannum með raunhæfum markmiðum og að rekstrarumhverfi fyrirtækja verði hluti lausnarinnar. Ökutækjaleigur eru þannig lykilþáttakandi í orkuskiptum í samgöngum. Það að bregðast við núna með orkuskiptahvötum, sem hafa engin eða takmörkuð áhrif á ríkissjóð, lækkar skuldbindingar Íslendinga gagnvart Parísarsamkomulaginu frá 2030.

Samtökin áskilja sér rétt til að koma með frekari ábendingar á síðari stigum.

Virðingarfyllst,

f.h. SAF – Samtaka ferðaþjónustunnar

Gunnar Valur Sveinsson, verkefnastjóri bílaleigu